Maa- ja metsätalousvaliokunta
00102 EDUSKUNTA

mmv@eduskunta.fi

LAUSUNTO 1/2

Dnro 17/2018

27.2.2017

LAUSUNTO KOMISSION KIERTOTALOUSPAKETISTA 2018 (Perusmuistio, YM2018-00025)

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa ja toteaa kunnioittavasti seuraavaa:

Euroopan komissio jatkaa kiertotalouspaketin toimeenpanoa. Tammikuussa julkaistu ”minipaketti” sisälsi tiedonannot EU:n muovistrategiasta, kemikaali-, tuote- ja jätelainsäädännön rajapintatarkastelusta sekä kiertotalouden seurantakehyksestä.

Paketin keskeisin osa on muovistrategia. Suomen kannan mukaisesti myös MTK pitää EU:n muovistrategiaa tärkeänä aloitteena, mutta kuitenkin vasta avauksena muoviongelman hillitsemisessä. Strategian tavoitteisiin on helppo yhtyä. Muovijätteen määrää tulee vähentää, muovituotteiden uudelleenkäyttöä ja kierrätystä tulee lisätä. Biopohjaisiin materiaaleihin ladataan odotuksia, ja niihin liittyviin uusiin innovaatioihin ja investointeihin on Suomessa erityisiä mahdollisuuksia. Biotaloutta on luonnehdittu kiertotalouden ”vihreäksi moottoriksi”, jolla on teollisuudenaloista yhteys esimerkiksi tekstiiliteollisuuteen.

Kuten perustelumuistiossa todetaan, kemikaali-, tuote- ja jätelainsäädännön yhteensovittaminen on kiertotalouden ydintä. Maa- ja metsätalouden toimijoiden näkökulmasta yhteensovittamisella on useita eri puolia. Samalla, kun kiertotaloutta pyritään voimallisesti edistämään esimerkiksi ravinteiden kiertoa tehostamalla, tulee meidän priorisoida maaperän puhtaus ja ruokaturvallisuus. Viime vuonna Vesilaitosyhdistyksen selvityksestä kävi ilmi[1], että jopa 40 % yhdyskuntalietteestä hyödynnettiin maatalouskäytössä. Lukema on merkittävästi suurempi viranomaisiin tilastoihin verrattuna, ja osoittaa aikaisempien tilastojen puutteellisen tausta-aineiston. MTK on aloittanut keskustelut eri tahojen kanssa siitä, miten yhdyskuntalietteiden sisältämät ravinteet saataisiin kiertoon ilman haitallisia aineita, kuten mikromuovia. MTK katsoo, että tämä on ainoa tapa toteuttaa kiertotaloutta ja ravinteiden kiertoa maatalousmaalla.

Toisaalta maatiloilla syntyy erilaisia sivuvirtoja, joita olisi mahdollista hyödyntää kiertotalousmallin mukaisesti. Metsäteollisuudessa niiden käyttö on kuulunut alan toimintamalleihin jo pidempään. Maatalouden sivuvirtojen hyödyntäminen ja liikkeelle saaminen on ollut vaikeaa lähinnä taloudellisista syistä. Kuluneella hallituskaudella sivuvirroille ja jätteille on suunniteltu erilaisia markkinapaikkoja esimerkiksi jätelainsäädäntöön liittyvien tulkintojen poistamiseksi. Markkinaehtoisia ratkaisuja tulisi mahdollistaa eri lainsäädäntöjen rajapintoja tarkastelemalla myös kansallisella tasolla sääntelyesteiden poistamiseksi. Eri ministeriöiden ja virastojen välisen yhteistyön tiivistäminen on keskeistä.

MTK korostaa, että kiertotalouden läpimurtoa ei tarvitse Suomessa odottaa seuraamalla, miten EU-tasolla kiertotalouspaketin toimintasuunnitelma etenee. Toimijoiden ja virkamieskunnan aktiivisuus on keskeistä, jotta suomalaiset yritykset pääsevät osaksi kiertotalouden synnyttämiä liiketoimintamahdollisuuksia. Suurten materiaalivirtojen maa- ja metsätalous on tässä murroksessa avainasemassa.

[1] https://www.vvy.fi/ohjeet-ja-julkaisut/jatevedet/yhdyskuntalietteen-kasittelyn-ja-hyodyntamisen-nykytilannekatsaus-vvy/

Helsingissä 26 päivänä helmikuuta 2018

MAA- JA METSÄTALOUSTUOTTAJAIN KESKUSLIITTO MTK RY

Juha Marttila
MTK:n puheenjohtaja

Minna Ojanperä
Lakimies